ΣΠΟΥΔΗ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

e-spoudi

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΤΑΞΗ: Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 29/3/2025

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ

*Εἰ ἐν Ἰλίῳ **Ἑλένη** ἦν, ἀπέδοντο ἂν αὐτὴν τοῖς Ἕλλησιν οἱ Τρῶες, ἑκόντος γε ἢ ἄκοντος Ἀλεξάνδρου. Οὐ γὰρ δὴ οὕτω γε **φρενοβλαβὴς** ἦν ὁ Πρίαμος οὐδὲ οἱ ἄλλοι Τρῶες, ὥστε τοῖς σφετέροις σώμασι καὶ τοῖς τέκνοις καὶ **τῇ πόλει** κινδυνεύειν ἐβούλοντο, ὅπως Ἀλέξανδρος Ἑλένῃ συνοικῇ. Εἰ δέ τοι καὶ ἐν τοῖς πρώτοις χρόνοις ταῦτα ἐγίγνωσκον, ἐπεὶ πολλοὶ μὲν τῶν ἄλλων Τρώων, μάλιστα δὲ οἱ αὐτοῦ υἱεῖς, ὁπότε συμμίσγοιεν τοῖς Ἕλλησιν, ἀπώλλυντο, Πρίαμος, εἰ καὶ αὐτὸς Ἑλένῃ συνῴκει, ἀπέδωκεν ἂν αὐτὴν **Μενελάῳ**, ἵνα αὐτὸς καὶ οἱ ὑπήκοοι αὐτοῦ ἀπαλλαγεῖεν τῶν παρόντων κακῶν. Ἀλλ' οὐ γὰρ εἶχον Ἑλένην ἀποδοῦναι οὐδὲ λέγουσιν αὐτοῖς τὴν ἀλήθειαν ἐπίστευον οἱ Ἕλληνες, ὡς μὲν ἐγὼ γνώμην ἀποφαίνομαι, **τοῦ δαιμονίου** παρασκευάζοντος ὅπως πανωλεθρίᾳ ἀπολόμενοι καταφανὲς τοῦτο τοῖς ἀνθρώποις ποιήσωσι, ὡς τῶν μεγάλων ἀδικημάτων μεγάλαι εἰσὶ καὶ αἱ τιμωρίαι παρὰ τῶν θεῶν.*

Ἡρόδοτος, *Ἱστορίη* 2.120 (διασκευή)

Επιμέλεια: Τσαϊλάρη Μαρία

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

α. Με ποια επιχειρήματα υποστήριξε ο Ηρόδοτος ότι η Ελένη δεν ήταν στην Τροία σύμφωνα με το παραπάνω κείμενο; Στην απάντησή σας να εντάξετε τις αντίστοιχες παραπομπές σε αυτό.

10 μονάδες

β. Να αποδώσετε στη νέα ελληνική το απόσπασμα: *Εἰ ἐν Ἰλίῳ Ἑλένη ἦν…ὅπως Ἀλέξανδρος Ἑλένῃ συνοικῇ* (1η-4η σειρά).

10 μονάδες

2η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

α. Να γράψετε τη λέξη Σωστό για τις σωστές και τη λέξη Λάθος για τις λανθασμένες προτάσεις:

1. Η λέξη του κειμένου *συνοικῇ* είναι σύνθετη.
2. Η λέξη του κειμένου *ἐγίγνωσκον* είναι ομόρριζη με τη λέξη *γνώση* της νέας ελληνικής.
3. Οι λέξεις του κειμένου *ἑκόντος* και *ἄκοντος* είναι συνώνυμες.
4. Στο κείμενο ο τύπος *ἀποφαίνομαι* είναι σύνθετος από τις λέξεις *ὑπό* + *φαίνομαι*.
5. Το επίθετο *φρενοβλαβής* είναι παράγωγο του ρήματος *βλάπτω*.

5 μονάδες

βi. Να αναγνωρίσετε γραμματικά τους παρακάτω τύπους Ευκτικής έγκλισης:

1. κινδυνεύοιεν
2. βλάπτοιμι

ΣΠΟΥΔΗ

3. κηρύττοιντο
4. εἴη
5. ἔσοιτο
6. φυλλαξοίμεθα
7. ἐλπίσαιμεν
8. κωλυοίμην
9. πράττοις
10. κεκελευκώς εἴην

10 μονάδες

βii. Να συμπληρώσετε τους ζητούμενους τύπους Αορίστου β΄:

1. λαμβάνω (β΄ενικό Προστακτικής ε.φ.)
2. ἔχω (α΄ενικό Οριστικής ε.φ.)
3. ἄγομαι (μετοχή αρσενικού ονομαστική ενικού μ.φ.)
4. τρέχω (απαρέμφατο ε.φ.)
5. βάλλομαι (β΄ενικό Προστακτικής μ.φ.)
6. εὑρίσκω (γ΄ενικό Υποτακτικής ε.φ.)
7. λείπω (μετοχή θηλυκού ονομαστική ενικού ε.φ.)
8. γίγνομαι (α΄πληθυντικό Οριστικής μ.φ.)
9. πάσχω (γ΄πληθυντικό Ευκτικής ε.φ.)
10. φεύγω (β΄πληθυντικό Οριστικής ε.φ.)

10 μονάδες

γ. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω τύπους, οι οποίοι βρίσκονται στο κείμενο με έντονα γράμματα:

1. Ἑλένη
2. φρενοβλαβής
3. τῇ πόλει
4. Μενελάῳ
5. τοῦ δαιμονίου

5 μονάδες

ΣΠΟΥΔΗ

ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΕΝ. Ποια είσαι; Ποια γυναίκα βλέπω μπρος μου;

ΕΛΕ. Ρωτώ κι εγώ το ίδιο. Εσύ ποιος είσαι;

ΜΕΝ. Τόσο πολύ να μοιάζει άλλη δεν είδα.

ΕΛΕ. Θεοί! Θεϊκό ’ναι να ’βρεις τους δικούς σου.

ΜΕΝ. Είσαι Ελληνίδα ή ντόπια από εδώ γύρω;

ΕΛΕ. Ελληνίδα εσύ ποιος είσαι; Πες μου.

ΜΕΝ. Όμοια, απαράλλαχτη με την Ελένη!

ΕΛΕ. Κι εσύ με το Μενέλαο, τα ’χω χάσει.

ΜΕΝ. Σωστά το δύστυχο μ’ έχεις γνωρίσει.

ΕΛΕ. Μετά από χρόνια στη γυναίκα σου ήρθες.

ΜΕΝ. Γυναίκα μου; Σταμάτα, μη μ’ αγγίζεις.

ΕΛΕ. Που σου ’δωσε ο Τυνδάρεως, ο γονιός μου.

ΜΕΝ. Φαντάσματα αγαθά στείλε μου, Εκάτη.

ΕΛΕ. Συντρόφισσα δεν είμαι της Εκάτης.

ΜΕΝ. Κι εγώ δεν έχω πάρει δυο γυναίκες.

ΕΛΕ. Ποιας άλλης είσαι ομόκλινος κι αφέντης;

ΜΕΝ. Αυτής μες στη σπηλιά που ήρθε απ’ την Τροία.

ΕΛΕ. Εμένα μοναχά γυναίκα σου έχεις.

ΜΕΝ. Σωστά δε βλέπω ή σάλεψεν ο νους μου;

ΕΛΕ. Κοιτώντας με για την Ελένη δε με παίρνεις;

ΜΕΝ. Μοιάζετε στη θωριά, μα ολότελα όχι.

ΕΛΕ. Δε με γνωρίζεις; Σκέψου, τι άλλο λείπει;

ΜΕΝ. Της μοιάζεις τούτο βέβαια δεν τ’ αρνιέμαι.

ΣΠΟΥΔΗ

ΕΛΕ. Τα μάτια σου θα σου το φανερώσουν.

ΜΕΝ. Μα έχω άλλη γυναίκα, εδώ χαλάει.

ΕΛΕ. Στην Τροία πήγε μόνο το είδωλό μου.

ΜΕΝ. Ίσκιους που δείχνουν ζωντανοί ποιος φτιάχνει;

ΕΛΕ. Ο αιθέρας, που το ταίρι σου έχει πλάσει.

ΜΕΝ. Απίστευτα όσα λες θεός ο πλάστης;

ΕΛΕ. Έργο της Ήρας, να μη μ' έχει ο Πάρης.

ΜΕΝ. Μα σύγκαιρα στην Τροία κι εδώ πώς ήσουν;

ΕΛΕ. Τ' όνομα ολούθε πάει, όχι το σώμα.

ΣΠΟΥΔΗ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

α. Αφού μελετήσετε το σχετικό απόσπασμα, να αναφέρετε τα πρόσωπα που πρωταγωνιστούν σε αυτό, τον χώρο που βρίσκονται και το θέμα συζήτησής τους. Στην απάντησή σας να εντάξετε σχετικές αναφορές σε στίχους του έργου.

10 μονάδες

β. Να απαντήσετε συνοπτικά στις παρακάτω ερωτήσεις:

1. **Ποια είναι τα τρία είδη της δραματικής ποίησης;**
2. **Ποιον αιώνα ήκμασε η τραγωδία στην αρχαία Αθήνα;**
3. **Ποιοι είναι οι τρεις πιο γνωστοί αρχαίοι Έλληνες τραγικοί ποιητές;**
4. **Έχει υποστηριχθεί ότι η τραγωδία έχει θρησκευτική προέλευση. Με ποιον θεό έχει συνδεθεί για αυτό τον λόγο;**

10 μονάδες

2Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

α. Να καταγράψετε δύο εκφραστικά μέσα και να σχολιάσετε τη λειτουργία τους στο συγκεκριμένο απόσπασμα.

7 μονάδες

β. Το απόσπασμα στηρίζεται σε έναν βασικό αφηγηματικό τρόπο. Ποιος είναι αυτός και ποια η λειτουργία του στο κείμενο;

7 μονάδες

ΣΠΟΥΔΗ

3^{Η} ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

α. Πώς παρουσιάζονται οι δύο ήρωες στην παραπάνω σκηνή; Να αιτιολογήσετε την άποψή σας, λαμβάνοντας υπόψη τα συναισθήματα και τη συμπεριφορά τους. Να εντάξετε στην απάντησή σας σχετικές παραπομπές στο έργο.

8 μονάδες

β. Να σημειώσετε δύο ιδεολογικά στοιχεία (*διάνοια*) που συναντούμε στο απόσπασμα, συμπεριλαμβάνοντας στην απάντησή σας και τις αντίστοιχες παραπομπές σε αυτό.

8 μονάδες

Κ Α Θ Ε Ε Π Ι Τ Υ Χ Ι Α ! ! !

ΣΠΟΥΔΗ